

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการศึกษา

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ออกมาเพื่อเรียกเก็บภาษีอากรตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2546 ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดเก็บภาษีอากรและมีผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนี้

1.1 ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นกฎหมายท้องถิ่นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกแห่งมีอำนาจออกเป็นกฎหมายได้ จึงมีการบังคับใช้ไม่พร้อมกันทั่วประเทศในขณะที่แหล่งกำเนิดภาษีอากรสามารถเคลื่อนย้ายไปมาระหว่างจังหวัดได้ทั่วประเทศโดยไม่มีกฎหมายห้ามค้าขายข้ามเขต

1.2 การให้้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจอิสระในการตราข้อบัญญัติเพื่อเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นได้ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการบริหารการจัดเก็บภาษีอากรเนื่องจากมีการจัดเก็บภาษีอากรในอัตราที่แตกต่างกันในแต่ละจังหวัด การบังคับใช้กฎหมายไม่พร้อมกัน เกิดการลักลั่นในการปฏิบัติตัวอย่าง เช่น จังหวัดชลบุรีเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมในอัตราร้อยละ 0.5 ของค่าเช่าห้องพัก ส่วนในจังหวัดอื่นๆ เรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมในอัตราร้อยละ 2 ของค่าเช่าห้องพัก เป็นต้น

1.3 ทรัพย์สินที่เป็นแหล่งกำเนิดภาษีคือ บุหรี่ น้ำมัน และผู้พักในโรงแรม เป็นทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ได้ ทำให้เกิดความไม่มั่นคงในการจัดเก็บรายได้ ซึ่งต่างจากภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล ซึ่งจะเป็นปัญหาอุปสรรคในการบริหารระบบภาษีอากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

1.4 ภาษีอากรที่จัดเก็บได้มีการเปลี่ยนแปลง หรือแปรผันตามสถานการณ์ของเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา ทำให้การบริโภคของประชาชนขึ้นลงไม่แน่นอน ก่อให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการประมาณการรายได้ในแต่ละรอบปี

1.5 ในทางปฏิบัติไม่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังโดยไม่มีการคำนวณจ่ายภาษีตามอัตราที่ข้อบัญญัติกำหนด แม้จะมีกฎหมายให้อำนาจแก่ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือหัวหน้าส่วนราชการ โดยความเห็นชอบของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการตั้งยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษีอากรได้โดยไม่ต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือมีคำสั่ง แต่ไม่มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดใดดำเนินการเลย ซึ่งจะต่างจากกรณีของกรมสรรพากร

1.6 เนื่องจากเป็นภาษีอากรใหม่ที่เพิ่งมีการจัดเก็บมาเพียง 6-7ปีเท่านั้น ความไม่เชี่ยวชาญของพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ขาดการประสานงานที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพสามิต ขาดความร่วมมือจากประชาชน จึงทำให้เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการจัดเก็บภาษีอากร

1.7 ผู้บริหารท้องถิ่นไม่มีนโยบายในการเพิ่มรายได้ชัดเจนเนื่องจากโครงสร้างขององค์กรเป็นองค์กรทางการเมืองที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชนทั้งจังหวัด ผู้บริหารไม่ยอมให้มีผลกระทบต่อฐานเสียงในพื้นที่จึงมีการบริหารระบบภาษีแบบถ้อยทีถ้อยอาศัยซึ่งกันและกันกับกลุ่มผลประโยชน์ในท้องถิ่น

1.8 การตรวจสอบการดำเนินการตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ไม่มีหน่วยงานใดเข้ามารับผิดชอบดำเนินการ รวมทั้งไม่มีภาคเอกชนที่เข้มแข็งที่จะเข้ามาตรวจสอบ จึงไม่มีการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังทำให้การจัดเก็บรายได้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2. ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและความเท่าเทียมกันของประชาชนในทุกจังหวัด เพื่อให้การบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) มีการทำงาน โปร่งใส พร้อมให้ตรวจสอบเพื่อไม่ให้ผู้ประกอบการเดือดร้อนเนื่องจากการเคลื่อนย้ายของสินค้าที่เป็นแหล่งกำเนิดภาษี เพื่อให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในแต่ละจังหวัดไม่เกิดปัญหาเลือกปฏิบัติและมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเกิดความอึดอัดที่จะต้องออกข้อบัญญัติเพื่อเรียกเก็บภาษีอากรจากประชาชนเพื่อขจัดปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายอันเกิดจากการแทรกแซงทางการเมืองของกลุ่มการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์อื่น และเพื่อประชาชนมีความรู้สึกเท่าเทียมกัน รักภักดีพื้นที่และช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม รู้จักองค์การบริหารส่วนจังหวัดมากขึ้นและมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมากขึ้นอันจะเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ควรแก้ไขพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3)พ.ศ. 2546 ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจในการออกข้อบัญญัติเพื่อจัดเก็บภาษีนุหรีและภาษีน้ำมันตามมาตรา 64 และค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมตามมาตรา 65 โดยยกเลิกอำนาจการตราข้อบัญญัติในส่วนนี้

2.2 การจัดเก็บภาษีนุหรี ภาษีน้ำมันและการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บเอง ควรให้ตราเป็นพระราชบัญญัติเพื่อบังคับใช้พร้อมกันทั่วประเทศ ซึ่งจะมีลักษณะเดียวกับพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน และพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ ที่ให้อำนาจแก่เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บรายได้ในปัจจุบันนี้

2.3 ควรมีบทบัญญัติในกฎหมายเกี่ยวกับการเรียกเก็บภาษีอากรทุกประเภทโดยให้มีคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากรที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บเอง เพื่อให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ

2.4 ผู้บริหารท้องถิ่นควรมีความกล้าตัดสินใจในการออกข้อบัญญัติเพื่อเรียกเก็บภาษีอากรจากประชาชน ตามที่กฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจดำเนินการได้

2.5 การจัดเก็บรายได้จากแหล่งสินค้าที่ก่อให้เกิดมลภาวะควรมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อผลักดัน การใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ในอัตราส่วนที่เหมาะสม เพราะมลภาวะเหล่านั้นทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนและไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบอย่างจริงจัง

2.6 ควรเน้นการประชาสัมพันธ์การจัดเก็บภาษีอากรให้ประชาชนได้ทราบเกี่ยวกับความจำเป็นที่ต้องจัดเก็บภาษีอากรและการนำเงินภาษีอากรไปใช้พัฒนาในเขตจังหวัดให้มากขึ้นรวมทั้งให้ทราบถึงกระบวนการตรวจสอบการใช้งบประมาณของทางราชการ